

JOSEF FRAIND

ur. 1923; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Izrael, współczesność
Słowa kluczowe	Izrael, Palestyna, dwudziestolecie międzywojenne, okres powojenny, współczesność, Bund

Bund w Izraelu

Bund istniał w Izraelu od 1924 roku, pierwszym bundowcem był tutaj Calewicz. Calewicz był piekarzem z zawodu, który uważał, że trzeba wyjechać z Polski. Tutaj założył pierwszy związek zawodowy piekarzy. Jego dom był punktem, adresem bundowców całego świata. On pierwszy rozpowszechnił prasę żydowską wychodzącą w Polsce, książki żydowskie, miał kontakt z bundowcami całego świata i był założycielem pierwszej spółdzielni piekarskiej w Izraelu, która istnieje do dzisiaj. Potem był sekretarzem tego związku w Izraelu. W różnych fazach zaczęli tu napływać ludzie z różnych krajów – z Polski, z ZSRR i tak dalej. Załóżek powstał u Calewiczów. To trwało do [19]48 roku, kiedy masy zaczęły tu napływać po powstaniu państwa żydowskiego. I wtedy powstała organizacja.

Tutaj organizacji właściwie już nie ma. Dlaczego? Starzy towarzysze wymarli. Ostatni Mohikanie jeszcze utrzymują ten załóżek. Teraz rozbudziła się grupa intelektualistów w liczbie około stu ludzi, którzy stopniowo przejmują tę pracę. Kim są ci ludzie? Profesorzy, artyści, pracownicy radia, telewizji i różnym innych zawodów, dziennikarze prasy hebrajskiej. Mało kto z nich zna żydowski. Staramy się im umożliwić znajomość żydowskiego różnymi sposobami, przez kursy i tak dalej. Miejmy nadzieję, że coś z tego będzie. Partia nie składa się tylko z ludzi, to jest kierunek życiowy. Dopóki istnieje świat, istnieją różnice zdań, różne idee, a jedną z nich jest idea bundowska – że Żyd ma prawo żyć wszędzie, gdzie mu się zechce, nie zbierze się tutaj, w Izraelu, wszystkich Żydów świata. To niemożliwe. Ale Żyd powinien zawsze walczyć o swoje prawo tam, gdzie przebywa. Czy to Francja, czy Anglia, czy Ameryka.

Data i miejsce nagrania	2006-12-17, Tel Awiw
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"